

GÜNEŞİ YAKAN PİR

FATMA TUTAK



Aziz ve Kerim olan Allah'ın adıyla...

Kıymetli Can Kuşum,

Bu mektubu sana dergâhın avlusundaki kameriyeden yazıyorum. Bahar bu yıl erken geldi. Dağlardaki ve kapının önü dâhil yollardaki karlar erimeye başladı. Ortalık saman nezlesi olmuş gibi; her yerden şapır şupur sesler geliyor. Annem ve dadım bana yaz gelinceye kadar bahçeyi yasaklamışlardı. Fakat bu sabah erkenden uyandığımda güneşi ısıltı parlar görünce içim içime sığmadı; etrafa bakındım kimseciklerin olmadığına emin olunca evden gizlice çıkıp kameriyenin altına geldim. Eğer beni arar da bulamazlarsa; hele bir de izinsiz bahçeye çıktığımı anlarsa vay halime!

Hâlbuki insanın temiz havaya, güneş ışığına ihtiyacı olmaz mı? Vay efendim üşütürmüşüm, hasta olurmuşum falan filan... Bana hala küçük bir çocukmuşum gibi muamele etmelerinden bıktım usandım. On iki yaşında koskoca delikanlı olduğumu bir türlü kabullenemiyorlar. Hocalarım bile bana artık bir delikanlıymışım gibi hitap ediyorlar. Günden güne derslerim ve sorumluluklarım artıyor. Hem biliyor musun bu ayın sonunda hafızlık beratımı alıyorum kısmetse.

Her halimle sana layık olmaya çalışıyorum. Bu uğurda elimden gelenin fazlasını yapmayı hem de ömrüm oldukça kendime borç sayıyorum.

Geçen gün babam gözleri uzaklara dalmış senden bahsederken (genellikle senden bahsederken hep böyle olur); “*O öyle bir ummandı ki evlat, sonsuz bir ayna misali; bakan onda kendi aksini seyredirdi*” dedi. Medresede ders veren hocalarım da buna yakın sözler söylüyor; en çok da tefsir hocam, “*O güneşi*

tutuşturan deryaydı” diyor senin için. Kaç gündür bunu düşünüyorum. Bir insan hem derya hem de sonsuz bir ayna olma haline nasıl erişebilir ve derya güneşi nasıl tutuşturabilir; bunu fizik kanunlarıyla açıklamak mümkün değil.

Böyle düşününce omuzlarımdaki yükün ağırlığından bel kemiğimin çatırtısını duyar gibi oluyorum. Fakat hemen akabinde yüreğimi aydınlatan bir düşünceyle ferahlıyorum. Babam var diyorum. O beni bu yolda asla yalnız bırakmaz. Böyle bir oğul yetiştirdiğin ve bana armağan ettiğin için sana minnettarım. Etrafımdakiler beni sima olarak en çok sana benzetiyorlar. Küçük Hüdavendigar diyorlar benim için. Büyük atam Bahaeddin Veled (nur içinde yatsın) seni hep bu isimle çağırırmış. Ne kadar yüce bir şahsiyet olup etrafına bilgi ışıkları saçacağını önceden sezmiş olsa gerek.

Bir keresinde babam, benim doğumumla ne kadar mutlu olduğunu, derhal sema etmeye başladığını, akikalar kesip fakir fukaraya bol bol sadaka dağıttığını; kucağında medreseye kadar götürüp talebelerinin şahitliğinde adımı kulağıma okuduğunu anlattı; Arif... Arif... Celaleddin Emir Arif... Ardından eklemişsin, “*Babam beni Celaleddin diye çağırılmazdı. Bu isim benden ona armağan olsun ancak siz de onu Emir Arif diye çağırırsınız.*”

Keşke yanımda olsaydın; misk kokunu doyasıya çekseydim içime, dizinin dibinde yetiştirseydin beni... Hey hat! Olmadı işte sağlığına yetişemedim. Gerçi babam sık sık senin bizim hallerimizden haberdar olduğunu, yaptığımız iyi işlerle mesrur ve memnun

bulunduğunu söylüyor ama görmek bambaşka tabii. Kulaklarım ağzından çıkan inci gibi parlak ve değerli sözleri duymakla şeref lensin, gözlerim nur cemalini doyasıya seyretsin isterdim.

Yüce Allah sana layık bir nesil olmayı ve öbür âlemde buluşmayı müyesser eylesin...

Torunun, Celaledin Emir Arif

Mart 1283 Konya

Mektubu bitirdikten sonra güzelce kıvrıp yeninin arasına koydu Emir Arif. Geldiği gibi gizlice evin geniş, iki kanatlı, ahşap kapısından içeri süzüldü.

Uzaklardan Sultan Veled ‘i ziyaret için gelen kara kıldan abası ve başında duman renkli sarığıyla gözleri ışık saçan garip bir derviş, yanında hediye olarak altın kafes içinde bir bülbül getirmişti. Dervişle bir süre yalnız görüşen Sultan Veled, odasından çıkarken yüzü sapsarı kesilmiş, vücudunda kan, dizlerinde derman kalmamış gibi duvarlara tutunarak ayakta durabiliyordu. Emir Arif’in ilerden kendisini seyrettiğini bile fark etmemişti. Babası uzaklaştıktan sonra Emir Arif, odasına bir göz atmış fakat o garip kılıklı derviş görememişti. Hâlbuki içeri birlikte girmişlerdi.

Ertesi gün Sultan Veled bu güzide kuşu gözdesi Emir Arif’e hediye ederken, “*Bu garip bülbül şakımaya başladığında evlat*” demişti,

“Onu özgür bırak ki o nereye kanatlanacağını bilir.”

Günlerce şeker ve üzümle beslediği halde bülbül, o güzel gagasını açıp tek ses çıkarmadı. Medreseden dönüşte aktarlar çarşısına uğrar dil çözücü ne kadar tohum varsa alıp sevgili kuşuna getirir, onları yedirip dakikalarca yanından ayrılmadan ufacık bir ses çıkarmasını beklerdi Emir Arif. Bu bekleyiş ona sabretmeyi öğretmişti. Sabır denilen şey eylemsiz, çaresiz bir bekleyişten ibaret değildi. Esasen o, elden gelen her şeyi yaptıktan sonra şartların olgunlaşmasını ve yaratanın ‘ol’ demesini beklemekte.

Baharın ılık nefesiyle dergâhın bahçesinde bulunan gül fidanları kızılımsı, yeşil, körpe yapraklar sürmeye başlamıştı. Onları öyle neşeli görmek insanın içine bir yaşama sevinci zerk ediyordu. Emir Arif bahçeye çıkarken temiz havadan istifade etmesi ve etrafta şakıyan kuşları görüp iştaha gelmesi için yanına altın kafes içindeki bülbülünü de alıyordu. İki hafta böyle geçti. Bülbülden ses seda çıkmıyordu. Bazen insan beklediği şeyi arkaya atıp beklemenin kendisini alışkanlık haline getirir. Emir Arifinki de o hesap beklemeye müptela bir tuhaf haldi yaşadığı...

Sonra bir gün bahçede neşeli gülfidanları arasında gezinirken bir gonca ilişti gözüne. Goncanın rengi, bilinen gül renklerine hiç mi hiç benzemiyordu. Daha yeni yeni açmakta olan taç yaprakları en alt kısımdan



başlayarak mavinin her tonunu içinde barındırıyordu adeta. Yaprakların en uç noktasına gelindiğinde gözü mest eden ışıltılı berrak bir buz mavisi selamlıyordu kendisini seyreden. Emir Arif bu nadide gülü hayranlıkla seyre dalmışken elinde tuttuğu kafesin içinde bir kıpırdanma oldu. Bülbül telaş içinde bir aşağı bir yukarı gidip geliyor adeta kafesten kurtulabilmek için çırpınıyordu.

Emir Arif bülbülün mavi goncayı görüp ona doğru hamle yaptığını anladı. Kafesi goncaya iyice yaklaştırdı. Bülbül mavi goncaya yaklaşıp dayanılmaz, ferahlatıcı kokusunu içine çekince o lahza şakımaya başladı ki hem de ne şakımak.

Yalnızca ötmüyor, efsunlanmış gibi olduğu yerden kıpırdamaksızın ezgisi yalnız onca malum bir şarkı söylüyordu. Emir Arif günlerdir sabırsızlıkla beklediği şeyin gerçekte firkat haberi olduğunu işte o an anladı.

Bir yandan seviniyor bir yandan da artık iyice alıştığı biricik kuşundan ayrılma vakti geldiği için hüzünleniyordu. Gözünde biriken yaşları elinin tersiyle silip kafesle beraber eve girdi ve odasına kapandı. Bülbül hala susmamış, sessiz geçirdiği günlerin acısını çıkartırcasına şakımaya devam ediyordu. O gece sabaha kadar gözüne uyku girmedi Emir Arif'in. Babası, çilemeye başlayınca serbest bırak demişti; o cihetle kafeste daha fazla tutmak kuşçağıza zulüm olurdu.

Uzun gece boyu bir an, yalnızca bir an gözleri ağırlaştı; işte o efsunlu an daldığı uykunun en derin yerinde bir düş gördü Emir Arif. Düşünde engin uçsuz bucaksız bir derya gördü. Öylesine büyüktü ki derya sanki Nuh tufanı yeni vuku bulmuş da her yeri kaplayan sular çekilmemiş gibi su, her yer su, daima ve yalnızca su... İşte bu engin suyun sınırlarını görmeye çalışırken uzakta ufuk çizgisinin bulunduğu yerde bir kızartı gördü.

Az sonra kızılılık daha da büyüdü ve güneş tüm ihtişamıyla doğdu; çarpıcı parlak ışıklarıyla etrafı aydınlatmaya başladı. Ufuktaki kızılığa daha bir dikkatli baktı Emir Arif. O lahza kızılığın kızıl alevlere dönüştüğünü gördü. Deryanın üzerine düşen alevler daha da büyüyerek volkan püskürür gibi kıvılcımlar

saçıyor, giderek koskoca güneşi tamamıyla kaplıyor ve adeta ateş topuna çeviriyordu. Uyandığında gördüğü düşün tesiri altındaydı Emir Arif; şaşkınlıktan büyümüş gözlerle etrafa bakındı. Sübhanallah! Bu neyin nesiydi? Derya güneşi söndüreceğine tutuşturuyordu!

Sabah günün ilk ışıklarıyla evden ayrıldı. Yanında bülbülü ve harikulade güzellikteki mavi gonca da vardı. Kafasındaki planı uygulamaya odaklanmışların kararlılığı duyuluyordu adımlarında. Az sonra kimsesiz bir mezarın başına geldi. Babasının birkaç hafta evvel üç beş müridiyle sessiz sedasız kaldırdığı cenazenin mezarıydı bu. Dergâhın batı yüzündeki eski bir kuyuyu tamamen toprakla doldurmadan bir gün öncesiydi. Ne o sorabilmişti nedenini ne babası anlatmaya yeltenmişti.

Kimsesiz mezarın başında bunları düşünürken içinden elindeki goncayı mezarın üstüne konulmuş sandukanın kenarına bırakmak geldi. Az ilerde bulunan dedesinin türbesini ziyaret ederken mektubuyla beraber ona armağan etmeyi düşünmüştü hâlbuki. İçinden gelen duygu ağır bastı ve goncayı kimsesiz mezarın yanına bıraktı. Ardından dedesinin türbesine beş on adım kala kafesin kapısını açtı. O anda bülbül yayından fırlamış ok misali uçtu, uçtu ve az önceki mezarın başına kondu. Orada bir lahza eğleşip sanki mezarda yatan zattan izin aldı ve mavi goncayı ayaklarıyla kavradığı gibi hızla havalandı.

Emir Arif soluğunu tutmuş bülbülü izliyordu. Bülbül, ayaklarıyla sıkı sıkıya tuttuğu mavi gonca ile doğruca dedesinin türbe kapısından içeri süzüldü. Emir Arif kuşu gözden kaybetmemek için son sürat koşuyordu şimdi ve soluk soluğa türbe kapısına ulaştı. İçeride gördüğü akıllara durgunluk veren cinsten bir manzaraydı. Bülbül dedesinin sandukasının üzerine konmuş gagasında tuttuğu mavi goncayı ışıklar içerisindeki sandukanın aralanmış kapağından çıkan yine ışıktan bir elin avucuna bıraktı. Kendisi de vazifesi tamam olmuş bir serdengeçti edasıyla türbenin tavanında peyda olan sonsuz nurun içinde gözden kayboldu...